

SKADEBESKRIVELSE OG -VURDERING

Skisser: Tegn på og skriv nr. på hver skade

Fotografer skadene, bruk linjal. Hvis gamle arr eller tatoveringer: Ta bilde og tegn på skissene, bare beskriv kort.

Beskriv hver skade. Unngå ord som beskriver hvordan skaden har oppstått, f.eks. skrubbsår, knivkutt, kloremærke, flenge, rift. Det kan høre hjemme i vurderingen, men ikke i beskrivelsen. Beskriv flere skader i sammenheng hvis de ligger tett sammen og du vurderer at de hører sammen, f.eks. 4-5 misfarginger i huden som du oppfatter som fingermerker etter håndgrep.

Beskrivelse av skade bør alltid inneholde:

- **Lokalisasjon** (overarm, lår... høyre, venstre... strekkside, bøyeside, tommelside, lillefingerside...)
- **Størrelse** (i to plan, mål og bruk linjal ved fotografering)
- **Form** (rund, oval, trekantet, stripeformet, punktformet, uregelmessig...)
- **Retning** hvis avlang skade (tverrstilt, langstilt, skråstilt, stråleformet (utgående fra sentrum, f.eks. ved skade omkring jomfruhinne eller anus))
- **Avgrensning** (velavgrenset/diffus, skarpe kanter, avbleket mot kantene..)
- **Farge og utseende** (rød/gulgrønn/ blågrå, jevn, flammete, spettete...tørr, fuktig, blodig, væskende, skorpebelagt, matt, glinsende..)
- **Nivå** (hevelse synlig eller ved palpasjon, opphøyet, flat, innsunket..)
- **Intakt eller skadet hud**
  - Hvis intakt hud (eller hudmisfarging omkring skadet hud):
    - **Avblekbar ved trykk** (for å skille mellom underhudsblødning og hyperemi)
    - **Ømhet** (spontan/ved berøring)
  - Hvis skadet hud:
    - **Oppflosset hornlag/ overfladisk skade i overhuden/dypere skade** ned i lærhud eller i underhuden (forårsaker blødning)
    - **Sårkanter og sårgrunn/dybde** (skarp, rett, ujevn, væskende, hinnebelagt, skorpebelagt, blødende..)

Vurdering av skade bør alltid inneholde:

- **Type skade** (underhudsblødning, punktblødning, hudavskrapning, bristning, rift, risp... skrubbsår, skjæresår, stikksår, kloremærke, brannsåre..)
- **OBS: Bruke norske ord**
  - Erosjon => overflatedefekt, evt. sår
  - Ekskoriasjon => hudavskrapning eller område med oppflosset hornlag
  - Erytem/rubor => rødme i huden
  - Ødem => hevelse
  - Petecchier => punktblødninger
  - Hematom => underhudsblødning/bloduttredelse
  - Hyperemi => lokalt økt blodgjennomstrømming
- **Hovedårsak**
  - stump vold
    - Direkte: trykk, støt, slag, omsnøring, grep, bitt, knusning..
    - Tangentiell: skrap, skrens, friksjon
  - Skarp vold
    - Kutt eller stikk av skjærende gjenstand (kniv, saks, glass..): risp, skjæresår, stikksår, huggsår
  - Strekk/uttøyning
    - Rift, bristning
  - Termisk vold
    - Forbrenning/brannsåre, skålding, forfrysning
- **Aldersvurdering (vanskelig, ta forbehold!)**

- Underhudsblødninger: gulfarge kommer etter tidligst 18-24 timer. Utover det kan alder ikke angis, utseende og farge avhenger av mange faktorer. Usikre tegn: Nye er oftest røde/rødbrune/grålige/blå/blågrå. Kan være usynlige i akutfasen og først bli synlige etter 1-2 døgn.
- Punktblødninger (petekkier): Kan være synlige i 2-3 døgn
- Ferske merker, f.eks. diskret, flammete rødme. Lett oppflossing av hudlaget
- **Konklusjon relatert til hendelsen**
  - «skaden kan være forårsaket av ..... slik pasienten beskriver, men annen skademekanisme kan ikke utelukkes»
  - «Skadens utseende/aldersvurdering tyder ikke på at skaden oppsto i forbindelse med hendelsen.../... passer ikke overens med.../... men det kan ikke endelig utelukkes.»
- Eventuelt:
  - DD: Skade eller sykdom? Begrunn evt. konklusjonen. Nevn kort andre åpenbare DD.
  - Farlighetsgrad (bagatellmessig/mindre alvorlig/alvorlig/livstruende)
  - Selvpåført/påført av andre/stammer fra et uhell
  - Behandlingstrengende? Kan gi varige men?

Eksempel underhudsblødning

Beskrivelse: Ca 2x2 cm rund, gulgrønn hudmisfarging på lillefingersiden av høyre underarm ca 10cm fra håndleddet. Jevn farge, uskarpt avgrenset, fargen uttones mot kantene. Intakt hud. Ingen hevelse. Lett ømhet ved berøring. Ikke avblekbar ved trykk.

Vurdering: Trolig underhudsblødning som følge av stump vold for mer enn 1 døgn siden. Skaden er forenlig med pasientens opplysning om at hun beskyttet ansiktet med armene mens hun ble slått med knyttnever, men annen skademekanisme kan ikke utelukkes. (Bagatellmessig skade, krever ingen medisinsk behandling).

Eksempel sår

Beskrivelse: På venstre bryst ses en stripeformet hudskade som er ca 3x35mm, skråstilt fra høyre-oppe mot venstre nede med nedre avgrensning ca 10 cm overfor brystvorten. Øvre pol av hudskaden er spiss bueformet, konveks i retning hodet, nedre pol er rett på tvers av skadens lengderetning. Skaden er belagt med tynn hinne og i nedre pol ses noe blodig væske. Skaden er i nivå med huden for øvrig. Sårkantene er litt ujevne, såret har ingen synlig dybde. Skaden er omgitt av en lyserød brem på ca 1mm.

Vurdering: Hudavskrapning forårsaket av stump, tangentiell vold, trolig kloremærke. Skaden vurderes som fersk ut i fra hinnedekning og dels pågående blødning/væsking. Skaden er forenlig med pasientens opplysning om at gjerningspersonen klorte henne mens han rev av BH'en for ca 16 timer siden, men annen skademekanisme kan ikke utelukkes. (Det er sikret sporprøve fra skaden. Skaden er bagatellmessig og krever ingen medisinsk behandling.)

Eksempel rift i underliv

Beskrivelse: Ca 1 cm utenfor jomfruhinnen kl 5 ses en stråleformet skade i vevet på ca 1x8mm. Skaden er dekket av glinsende, klar væske. Ved lett drag i vevet ser man at skaden er båtformet, dybde ca 1mm. Ingen blødning.

Vurdering: Rift, trolig forårsaket av strekk i vevet. Oppfattes som en fersk skade. Skaden er forenlig med pasientens beskrivelse av smertefullt forsøk på inntrengning med penis i skjeden. Slik skade kan imidlertid også oppstå ved frivillig sex eller annen skademekanisme som forårsaker strekk i vevet.